

1909-03-28

þÿ š Å À Á ¹ ± ⁰ Ì Â ¡ Í » ± ³/₄ - ± Á . 1 5 6

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/9270>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Δι' επιστολάς τῆ Διευθύνουσι.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 34.

Τιμὴ ἑξαμήνου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ἰδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ

ΤΟ ΕΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΥΠΕΡΦΥΕΣ ΔΡΑΜΑ

Μέγας Γερμανός φιλόσοφος διδάξας τὸν ὑποκειμενικὸν ἰδανισμόν, ὃ πολλὸς Φίχτε, ἀποδίδων πραγματικὴν ὑπαρξίν εἰς μόνον τὸ ἐγὼ, φαινομενικὴν δὲ μόνον ὑπαρξίν εἰς τὰ λοιπὰ ὄντα, ὠμολόγησεν ὅτι τὰ ἡμέτερα φίλος, συστήματα πολλάκις δένεινε εἰμὴ ἢ ἱστορία τῆς ἡμετέρας καρδίας καὶ ὅτι εἶλαι αἱ πεποιθήσεις αὐτοῦ προσδιορίζοντο ὑπὸ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ τοῦ λογικοῦ· εὐφυῆς δὲ Γάλλος, ὁ Gauchier, παρατηρεῖ ὅτι ἡ διάνοια τότε μόνον συγχέως ἀποφαίνεται γνῶμην, ἔταν προηγουμένως ἢ καρδία διαπεράνη τοῦς συλλογισμοῦς αὐτῆς. Οἱ λόγοι οὗτοι διατρεπῶν ἐπιστημῶν ποριστοῖσι σαφῶς τὴν μεγάλην ἐπιβρασίν τῆς καρδίας, τῶν αἰσθημάτων ἡμῶν, ἐπὶ τῶν ἀνέψεων, αἱ ὅποιαι πολλάκις οὐδὲν ἄλλο εἶνε εἰμὴ ἀπήχησις τῶν παλμῶν εἴτινες κυμαίνουσι τὰ στήθη ἡμῶν, καὶ καθόλου τοῦ τρόπου τοῦ βίου ἡμῶν, ἀν δὲ μὲν ὄντα σημασίαν ἔχουσι τὰ αἰσθητά εἰς πάντας τοὺς ἀνθρωπίνους κύκλους, ἀκατανίκητον ἔμως ἀπειθαίνει τὸ κράτος αὐτῶν εἰς τὸν θρησκευτικὸν κύκλον, διότι ὀρθότατα παρετηρήθη ὅτι τὰ μὲν ἀνθρώπινα πράγματα ὀφείλει τις νὰ γνωρίσῃ ἔμως ἀγαπήσῃ αὐτὰ, τὰ δὲ θεῖα ὀφείλει τις νὰ ἀγαπήσῃ ἔμως γνωρίσῃ.

Ἰδοὺ διατὶ προηγεῖται ἡ πίστις τῆς γνώσεως τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν· ἀλλ' ἰδοὺ συγγενῶς διατὶ καὶ ἐκεῖνοι αἱ ἐπίται διὰ τῆς δῆθεν ἐπιστημονικῆς μετρώσεως κατέστησαν ἀδιάφοροι, ψυχροὶ ἢ καὶ δυσμενεῖς πρὸς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὑφίστανται ἀνοσιῶς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν χριστιανικῶν ἰδεῶν, αἵτινες πρὸ τῆς παιδείας εἰσεχώρησαν καὶ ἔβρον ἀουλας ἀσφαλεῖς τοῦς μυχοῦς τῆς καρδίας αὐτῶν.

Ἰδοὺ τέλος διατὶ κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας ἡμέρας τὸς ὅποιος δικαίως μεγάλας ἢ Ἐκκλησίαι ἀπεκάλασαν, οἱ πάντες, πεπαιδευμένοι καὶ ἀμόρφωτοι, πιστοὶ καὶ ἀπιστοὶ, ἀριστοκράται καὶ πληθεῖσι, ὑπὸ τὸ ἀκαταμάχητον γόητρον τῆς ἀγιότητος τῶν ἡμερῶν διατελοῦντες, κινεῖται καὶ μηχανικῶς ἢ τυπικῶς ἔστω τὰ χεῖλη πρὸς λατρείαν καὶ ὕμνον τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν παθόντος καὶ ἀναστάντος ὁ ὅπως ὁποῦν τὴν ἔμωσιν μετὰ τῆς ὅποιος σπουδαίον ὄφισεν τοῦ γοητευτικοῦ ἄρματος τῶν ὀλικῶν αἰσθησῶν.

Μεγάλην ἀπειθαλίαν εὐλόγως ἢ Ἐκκλησία τὴν ἐδεδράμα ταύτην τῆς ὅποιος τὸ ποιητικὸν ἄρμα θαυμάως περιχύνεται· εἰδοὶ εἰς τῶν πιστῶν τὰς ψυχὰς αἰσθῆται μεγάλαν τινὰ λέγει τοῦ Χριστοῦ ἔμωσιν τὸ εὐχλωτὸν στέμμα, καὶ ἀπόρητα τυγχάνει τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν ἐν αὐτῇ ἀγαθὰ· Ἐν γὰρ ταύτῃ ὁ χρόνος ἐλύθη, πόλεμος, θάνατος ἐσβέσθη... Θεοῦ καταλλαγῆ πρὸς ἀνθρώπους γέγονε. Τῶν χριστιανῶν τὸ πνεῦμα ὑπὸ ἱεροπρεπῶν

καὶ ἐξόχως κατανυκτικῶν ἱεροτελεστῶν κινούμενον φέρεται διὰ τῶν πτερόγων τῆς πίστεως πρὸς τὰ βαρυσήμαντα γεγονότα τῶν ὀποίων ἔδρα ὑπῆρξε τοῦ Δαυὶδ ἢ πρωτεύουσα, ἢ ἀγία τοῦ Θεοῦ πόλις· ἀληθῶς τίνος εἰς τὴν μνήμην δὲν ἀνακαλεῖται κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τὸ μέγα δράμα τοῦ ὀποίου σκηνὴ ὑπῆρξεν ἢ Ἰερουσαλήμ, πρωτεύοντα δὲ πρόσωπα ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, οἱ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὁ Πιλάτος;

Προηγῆθη μακρὰ ἠθικὴ διδασκαλία παρ' Ἐκείνου· Ὅστις εἶνε ἢ ἐστία τοῦ πνευματικοῦ φωτός καὶ ἢ πηγὴ πάσης διδασκαλίας· διδασκαλία ἔμφυχος δι' ἀπαραιλλῶν εἰκόνων καὶ προσφευσιῶν ὑποδειγμάτων εἰσοεῖ αἰσθητοποιήσας κατὰ τρόπον καταληπτῶν εἰς ἀπάσας τῆς κοινωνίας τὰς τάξεις τὸ ἰδεώδες τῆς ἠθικῆς, τὸ ὅποιον, ἐν μέρει κατανόησαντες, ἀπεδείχθησαν ἀνίκανοι εἰ πρὸ Χριστοῦ ἠθικολόγοι καὶ αὐτοὶ οὗτοι νὰ θέσωσιν εἰς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν διδασκαλία πλήρης κύρους καὶ ζωῆς ἐπιβαλλομένη εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἀκροατῶν, συντελεστικὴ λοιπὸν πρὸς διάπλασιν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ ἀτομικοῦ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Παρὰ τὸ οὐράνιον δὲ τοῦτο κήρυγμα ἔβαινον ἀχώριστος καὶ συνεχῆς θαυματουργία ἀπαλλάττουσα τὸν λαὸν ἀπὸ τῆς παντοειδῆς ἀθλιότητος, παρέχουσα τὴν κίνησιν εἰς τὰ ἀδρανῆ μέλη τῶν παραλύτων, ἀποδίδουσα τὸ φῶς εἰς τὸ ἐσθεσμένον βλέμμα τῶν τυφλῶν καὶ ἐπαναφέρουσα τὸ μείδιμα εἰς τὰ χεῖλη ἐκεῖνα, αἵτινα ἐσφράγιζε τοῦ θανάτου τὸ παγερόν καὶ ὀλέθριον φίλημα.

Ἐνώπιον τοιοῦτου ἠθικοῦ μεγαλείου καὶ τοιαύτης παντοκράτου δυνάμεως τὰ πλήθη κλίνοντα τὴν κεφαλὴν ἀκολουθοῦσι δέσμοι διὰ τῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης, εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ.

Ὁ κύκλος τοῦ σιάνεως τῆς παραβολῆς ἤρχισεν νὰ θλασθῆναι εἰς ἔδαφος καλῶς μὲν προπαρασκευασθὲν διὰ τῆς καλλιέργειας ἀσμάτων ἐργατῶν, τῶν προφητῶν, ἰαφύλως δὲ καταρθευόμενον ὑπὸ τῶν ναμάτων τῆς θείας τοῦ Ἰησοῦ ρητορείας καὶ νὰ ἐκπέμψῃ ἤδη κλάδους πλῆρεις σφρίγγους καὶ κάλλους. Ἄλλ' ἀκριβῶς ταῦτα, τὸ σφρίγγος καὶ τὸ κάλλος, ἢ τὰς πρὸς ἀνάπτυξιν, καὶ ἢ ὠραιότης, κινεῖται ὑπέλλαν παύσας εἰς τὴν ταπεινὴν καὶ εὐτελεῆ ψυχὴν τῶν γραμματέων; καὶ Φαρισαίων, οἱ ὅποιοι ἠρέσκοντο νὰ βλέπωσιν τὸν ἀτυχῆ λαὸν διαρκῶς δουλεύοντα ὑπὸ τὸ πέλας τῆς ἀκρόστου φιλοδοξίας τῶν καὶ τῆς ἀκατήχτου ἀρχομανίας.

Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁ ποῖν μόνον διὰ τῶν χειλῶν ἐλάτρουον, ἐν ὀνόματι τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τὸν ὀποῖον κατὰ τὸ συμφέρον ἡμί-

νευον καὶ τοῦ ὀποῖου τὰς ὀφίστας διατάξεις κατεπάτου ἐν τῷ βίῳ, διῶλλοντες μόνον τὸν κῶνωπα τῶν ἐντολῶν ἐκ τοῦ ἀκαθάρτου ποτηρίου τῆς ἀνομιῆς τὸ ὀποῖον ἀναισθητῶς κατέπινον· ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας, τῆς ἐποίας ψευδεῖς ἦσαν καὶ πλαστοὶ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἀντιπρόσωποι, περιορίζοντες ταύτην εἰς ἀπλοῦς καὶ ἰχόνους εἰς ἔργα ἀγαθὰ τύπου, κατασκευαζομένη τὸν Ἄμωμον ὡς κατὰ τὴν τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐθίμων, πλάνον πλάνωντα τὸν λαὸν καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐξουσίας ἐχθρόν.

Τοιοῦτος ὑπῆρξε πάντοτε ὁ φθόνος, τοιαύτη ἐν γένει ἢ κακία ἀνοσιῶς σφετερίζεται τὴν αἰγλήν τῆς ἀρετῆς διὰ νὰ καλύψῃ ἀφ' ἑνὸς τὸ σκοτεινὸν καὶ εἰδεχθῆς πρόσωπον αὐτῆς, ὠραῖον καὶ θελκτικὸν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων τοῦτο παραστήσῃ, ἀπαίσιαν δὲ ἀφ' ἑτέρου καὶ μισητὴν τὴν ἀβρὰν καὶ περιπαλλῆ ἀντίπαλον, τὴν ἀβρὰν ἀρετῆν πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ κόσμου, τοῦ προσφιλοῦς εἰς τὴν πρώτῃν ἐραστοῦ.

Τὸ κέρδος εἶνε διπλοῦν δι' αὐτὴν. Διὰ τοιοῦτων μέσων καὶ τοιοῦτων ἐνεργειῶν ὁ λαός ἐστις πρὸ πέντε ἡμερῶν ἔσειε τὸν ἀέρα διὰ τῶν ἐνθουσιαστικῶν αὐτοῦ ζήτησιν ὑπὲρ τοῦ Μεσσίου, τοῦ ἐνδύου τοῦ Δαυὶδ κληρονόμου, ὁ αὐτὸς λαός, ὅμοια ὑπερτάτης ραδιοφύλας καὶ ἀπάτης τὴν ἐκτὴν ἡμέραν συνωθεῖται πρὸ τοῦ πραιτωρίου καὶ μακρῶς ἐκτραυγάζει· «Σταυρωθήτω· ἄρον, ἄρον σταυρωσον αὐτό.» ἀπήχησις ἀνέρος τῶν ἐν τῷ συνεδρίῳ ἀνοσιῶν κραυγῶν τῆς ὑποκρίσεως· «ἐβλασφήμησε· τί ἐτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; ἔνοχος θανάτου ἐστίν».

Ἢ πῶρως τοῦ Μ. Συνεδρίου καὶ τοῦ λαοῦ ἢ ἀναισθησία, ἐνισχυθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἀνοσιῶς θελήσεως, καὶ τῆς δαιτίας τοῦ συμφεροντοσκόπου Πιλάτου, ἐπιφέρουσι τὸ ποθοῦμενον ἀποτελεσμα. Τὴν φρικτὴν ἀγωνίαν ἐν Γεθσημανῇ, ἀγωνίαν κατὰ τὴν ὀποῖαν ἀπέκαλύφθη, κατὰ βεῖαν βουλήν καὶ πρὸς διδασκαλίαν ἡμῶν τοῦς ὀποῖους κατ' ἐκάστην αἱ ὀλικαὶ πειρασμοὶ καταβάλλουσι, τελείως ἢ ἀνθρώπινῃ φύσει τοῦ Ἰησοῦ, ἢ ἀδυναμία ταύτης παλαίουσα μὲν πρὸς τὸ καθῆκον σιγημαίως ἀλλ' ἀμέσως πάσχοῦσα ἤταναι οἰκτρὰν, ἀκολουθεῖ ὑπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἢ ὀλλήφης τοῦ Ἄναμαρτήτου πρὸς καταδίχην ἐκ τῶν προτέρων ἀνευ δίκης.

Τὸ ὑπερφύε δρᾶμα λαμβάνει πλεον τὴν μέγιστον τραγικότητα.

Μετὰ τῶν κακοῦργων φῶς κακοῦργος κρέμαται ἀπὸ τοῦ ἀτιμωτικοῦ ὄργανου τοῦ σταυροῦ «ὁ ὠραῖος κάλλει παρὰ πάντας ἔροτοῦς» καὶ ὡς ἀμορφος ἀνεκρὸς καταφαινεῖται, ὁ τὴν φύσιν ὠραῖος τοῦ παντός. Οἴμοι! τῶν Ἀγγέλων ὁ Βασιλεὺς, ὁ διὰ τῆς παντοδυναμίας ἐν ὄδασι τὴν γῆν κρεμάσας καὶ μετὰ θαυμαστῆς ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων προνοίας περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, κεῖται ἀπνους, ἐσταυρωμένος ὡς Πέτρος ἢ Ρωμαῖος δούλος καὶ δεχόμενος ἐπιπλέον τὰς ὄψεις, τὴν χλευσὴν καὶ τοῦς ἐμπυσομοῦς ἀνόμου Ἑβραίου

ὄχλου. Πρὸ τοῦ πτώματος τῶν ἀνθρώπων κακοῦργων ἀφοπλίζεται συνήθως καὶ τὸ μέγιστον πάθος καὶ μετὰ τίνος δαιλοῦ σεβασμοῦ ἀνεκτεῖται τὴν ἐκλιπούσαν μορφήν· πρὸ τοῦ μεγίστου ἔμως τῆς ἀνθρωπότητος ἔδεργέτου, πρὸ αὐτῆς τῆς Θεότητος ὀπὸ ἀνθρωπίνην μορφήν ἐδρισκομένη τῶν σκληροτραχηλῶν Ἰουδαίων ἢ βδελυρὰ ψυχῇ, αἰσθάνεται ἀγρίαν εὐχαρίστησιν ἐκπέμπουσα τοῦς μυκτηρισμοῦς καὶ τὸ ἀσεβὲς σκῶμμα· ὀπέρτατος καὶ ἀπαρδειγμάτιτος θαθμὸς παρώσεως καὶ διαφθορας....

Εἶνε ἢ τρίτη ἡμέρα καθ' ἡν ἐτάφη ἐν τῷ λαξευτοῦ ἐπὶ βράχου μνημείου «ὁ ἀχώρητος πανί»· ἀλλ' αἱ σφραγίδες τοῦ ἀσφαλιθέντος κατ' ἀπάτησιν τοῦ Συνεδρίου τάφου δὲν εἶνε τοσοῦτον ἰσχυραὶ, οὐδ' ὁ ἐπιτεθεὶς λίθος τοσοῦτον θαρρὸς, ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ κρατήσωσιν ἐν τῷ Ἐκείνου, Ὅστις διὰ τῆς παντοδυναμίας ἐδημιούργησε κόσμους ὀλοκλήρους καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοῦς τὴν ζωὴν. Μετὰ παλλεμένης ἐκ χαρᾶς καὶ σκιρτώσεως καρδίας ἀκούουσιν αἱ εὐγνώμονες Μυροφόροι παρὰ τοῦ Ἀγγέλου τὸ εὐφρόσυνον ἄγγελμα ὅτι Χριστὸς ἀνέστη, ὡς ἀπαρχὴ καὶ βεβαίως ἀλάθητος τῆς ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ἀπάντων ἀναστάσεως.

Τοῦ λοιποῦ τὸ κήρυγμα τῆς Ἀναστάσεως εἶνε ἢ θάσις ἐπὶ τῆς ὀποίας ἰδρύνονται εἰς ἀπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον αἱ χριστιανικαὶ κοινωναί· τὸ φῶς τὸ ὀποῖον κατὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Θεοανθρώπου Σωτήρος διεχύθη ἀπλήτως ἤδη ἀνὰ τὸν κόσμον, ἔχει διηνεκῶς ἢ ἀνθρωπότης καὶ ὑπὸ τὰς γλυκεῖας αὐτοῦ ἀκτίνας δύναται νὰ χωρῆ ἀπροσκόπτως εἰς τὴν ἔδδν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δόξης· φῶς μελιγρὸν φωτίζον τὴν διάνοιαν καὶ θερμαίνον τὴν καρδίαν· φῶς διὰ τοῦ ὀποῖου δύναται νὰ φωτισθῶσιν οἱ καθήμενοι εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ θανάτου, φῶς διὰ τοῦ ὀποῖου δύναται νὰ θερμανθῶσιν οἱ μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας μένοντες καὶ ριγεῦντες εἰς τὰς ψυχρὰς ἀγκάλας τῆς ἀμπερίας.

Ἄλλὰ τὸ Ἐλληνικὸν ἔθνος τῆς Ἀναστάσεως τὴν σημασίαν εὐρύνει καὶ παρὰ τὴν μεγάλην θρησκευτικὴν ἐορτὴν, τὴν βραδείαν τῶν χριστ. ἐορτῶν, ἀναμένει καὶ ἄλλην ἐξ Ἰσοῦ μεγάλην, τοῦ παλαιῦ προγονικοῦ κράτους τὴν ἀναθῶσιν καὶ Ἀνάστασιν· λαμπρὰν πραγματικὴν ὀνειρευόμεθα καὶ ἄλλην ὡς αὐτὴν ἢ ὀποία θὰ ἀναταλῆ αὐρὸν, διαλύουσαν τελείως τῆς δουλείας τὰ σκότη, καὶ παρέχουσαν εἰς πάντας τοῦς Ἐλληνας τὸ θάλπος διὰ τῶν ἀγλαῶν τοῦ φωτός τῆς Ἐλευθερίας ἀκτίνων.

ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ

Ἢ μεγάλη καὶ κοσμοϊστορικὴν κερτιμένην σημασίαν Ἐλληνικὴ Ἐπαναστάσις δὲν ἀποτελεῖ μεμονωμένον γεγονός ἐν τῇ ἠθικῇ ἡμῶν ἱστορίᾳ, ἀλλ' εἶνε μία τῶν φάσεων τοῦ ἠθικοῦ ἡμῶν βίου ἀναδόουσα

λάμπην ἐξαιρετικὴν καὶ διὰ τοῦ ἠθικοῦ προπάντων μεγαλείου αὐτῆς δικαίως ἐπισπασμένη καὶ ἐπισπωμένη τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀπροκαταλήπτων καὶ εὐσυνειδήτων μελετητῶν τῆς ἠθικῆς ἡμῶν ἱστορίας.

Τὸ Ἐλληνικὸν ἔθνος ἀπὸ τῆς ἐπιούσεως τῆς ἀλώσεως τῆς Βασιλευούσης Πόλεως ὠμοσε τὴν ἀνάκτησιν αὐτῆς καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Βυζαντιακῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ τοῦτο μετὰ θαυμαστῆς πίστεως ὑπέσχετο πρὸς τὴν πολιούχον αὐτῆς Θεοτόκον καὶ Δέσποιναν· διὰ τοῦ ποιητοῦ.

Ὁ ἦρωας καὶ μάρτυς Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ΙΑ' πᾶσαν ἰδέαν περὶ ὀποσπένδου παραδόσεως τῆς Κων/πόλεως ἀποκρούσας καὶ ἐλπίζοντα καὶ χαρὰν τῶν Ἐλλήνων ἀνακηρύξας αὐτὴν, προέβλετο ἠρωϊκώτατον θάνατον διδάσκων οὕτω τὸν ὀποδουλούμενον Ἐλληνισμόν, ὡς τῷ παλαιῷ ὁ Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις, πῶς εἶναι δυνατὴ εἰς τοῦς ἀριθμητικῶς ἀδυνάτους ἢ νίκη κατὰ μυριάδων στρατιῶν καὶ τίνας ἀγῶνας αὐτὴ συντρέχει καὶ στεφανοῖ.

Ἀπὸ τῆς 29 Μαΐου 1453 μέχρι τῆς 25 Μαρτίου 1825 οὐδέποτε τὸ Ἐλληνικὸν ἔπελάθετο τοῦ ὀρκου τοῦ ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἀνεγέρσεως, καὶ οὐδέποτε κατέθηκε τὰ ὀπλα οὐδ' ἐπαύσατο μαχομένον ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς του ελευθερίας ὀρητήρια καὶ προμαχῶνας ἔχον τὰ περιδοῦα τῆς πατρίδος του ὀρη ἢ τὴν περισσότερον ἐτι δεδοξαμένην θάλασσαν του.

Ἢ ἰδεώδης πατρίς τῶν ὀνειρῶν καὶ πόθων του δὲν ἦτο πλέον ἢ κλαστικὴ Ἐλλάς τοῦ Λεωνίδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους ἀλλὰ τοῦ Μακεδόνα Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν χιλιετῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου. Τῆς Ἐλληνοχριστιανικῆς Αὐτοκρατορίας ἔεστε τὰ ὀρια ἔπου εἶχον χαράξει ταῦτα ἀνεξάλειπτα ἢ ἀήττητος σάβη τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν μεγάλων Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου. Τὴν ἰδεώδη ταύτην πατρίδα ἐνετύπωσε βαθύτατα εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν τῆς ἠθικῆς φυλῆς οὐχὶ κοῦφος καὶ μάταιος σωθινισμὸς ἀλλὰ ἢ ἱστορία δύο χιλιετηρίδων, ἱστορία ὀσαν οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἐν τῷ κόσμῳ ἐδημιούργησεν.

Διὰ ταῦτα τὸ δεδουλωμένον καὶ τυραννόμενον ἔθνος ἡμῶν, καίτοι ἐγκατέλιπον αὐτὸ οἱ λογάδες καὶ οἱ ταγοὶ καὶ πάντες οἱ ὑπερέχοντες ἐπὶ γένει καὶ ἀρετῇ καὶ μαθήσει, καίτοι περιήχθη εἰς ἀμάθειαν καὶ ἀγνοίαν βαρβαρικὴν, οὐδέποτε οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐλιποψύχησεν οὐδ' ἀπέβαλε τὴν ἐλπίδα τῆς παλινρθώσεως τῆς Βυζαντιακῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ ἠρωϊκώτατος Βασιλεὺς δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰ πλήγματα βαρβαρικοῦ ἀκινάκου, οὐδ' ὁ ἱερεὺς τῆς Ἀγίας Σορίας νὰ καταλίπη ἀτελεῆ τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἔνεκα τῆς ἀλώσεως. Ἀμφοτέροι οὗτοι ἀπελιθώθησαν εἰς μάρμαρον τοῦ Πεντελικῶ ὑπέρτερον καὶ ἦτον φθαρτὸν, ὡς εἶχεν ἀπολιθωθῆ τὸ ἀθάνατον ἠθικὸν πνεῦμα εἰς τὰ μεγάλα ἔργα τῆς Ἐλληνικῆς ἀρχι-

